

Початок

Сіра холодна мжичка падала на халамиди восьмипалих, просочуючи тканину й крижаними голками дістаючись тіла. Північний вітер полірував бриті голови, що схилились під вагою горя й провини. Восьмипалі підвели своїх богів. Як інакше можна пояснити й прийняти те, що сталося? Тисячі їх стояли навколішки перед головним храмом Ератора, тисячі молитов просили милості в статуй, які розмістились обабіч кам'яних сходів, що вели на дах споруди. Скульптур було вісім. Одна з них — перша зліва від сходів — була закутана в чорний саван і обплутана павутиною мотузок, що еднали її із сотнею запряжених четвірками волів.

Ейгалове тіло почало підводити. Дрібне тремтіння пробилося крізь молитовний екстаз, збиваючи з ритму спів. Плоть бажала відпочинку й тепла, розум благав спокою, воля залізними кліщами обох тримала в покорі. Дрож минула, думки повернули на звичний шлях пошуку вигоди в почутому й побаченому. Ось Вегна, брат, з яким вони колись ділили келію в богами забутому рибацькому селищі за Тінями, нишком розтирає задубілі руки, сховавши їх у широких рукавах балахона. Дурень, не розуміє ціни, яку скоро заплатить за ці миті оманливого відчуття тепла в змерзлих пальцях. Юста намагається непомітно спостерігати за іншими братами. Хитра bestія, загуби Нармус його душу! Лейман ледь

стримує ридання, від яких здригаються його плечі. «Допомогли тобі твої віростраждання, лайдаку? — зловтішно думає Ейгал, випростовуючись. — Богам насрати на тебе, поки не опинишся на їхньому шляху». Таким був девіз Ейгала, сина Бранга, майбутнього верховного жерця, в найчорніший день церкви Восьми богів.

Нарешті з храму вийшла невелика процесія, ледь із десятків братів, які поволі почовгали на дах. Першою, зі значними зусиллями, важко хитаючись, повзла згорблена постать Ернуса — верховного жерця, чиє ім'я проклинатимуть у молитвах вічно. «Хіба це не один з ликів безсмертя?» — подумав Ейгал.

Діставшись даху, Ернус відсапався й підійшов до велетенської мушлі, встановленої нагорі. Широка її частина незмигну дивилася вниз на вкляклих братів. Ернусів голос скрипів, просідав і ламався, однак був добре чутним у мертвій тиші, що запанувала навколо з першим його словом.

— Зійду з вірою, браття! — привітався верховний жрець. — Сьогодні ми тут зібралися в день, якого не мало бути, щоб оплакати те, чого не мало статися, і проклясти того, хто не мав упасти! Сьогодні ми тут, щоб востаннє згадати його ім'я в прокльонах і забути навік!

Тихий жалібний схлип пролетів поміж схилених братів, підхоплений безжальним вітром і кинутий у води Теплого моря.

— Нехай ім'я його зогниє у Вічнотіні. Нехай зникне з цього світу Архе — бог, що пішов проти братів і сестер своїх. Бог, який хотів знищити світ!

— Егзідю, Архе! — піднеслося викрикане в риданнях тисячами горянок. — Іма егзідю!

Ейгал мовчав. Губи його ворушились, обличчя сяяло ненавистю, але жоден звук не вилетів з вуст. Хто він такий, щоб проклинати свого бога? Хто він такий, щоб підкорятись волі Семи?

— Сьогодні ми розірвемо зв'язок! — надривався Ернус. — Ми позбавимо проклятого бога нашої віри! Підійміть свої ножі, брати мої, та відітніть бога війни від тіла покори перед волею його!

Ернус взяв у правицю церемоніальний серп, а ліву руку підняв над головою, широко розчепіривши пальці.

— Егзідо, Архе! — крикнув він і відтяв собі великий палець, перетворивши лівицю на імпровізований тризуб. Прокляття посипалися зусібіч разом з відтятою плоттю. Не стримав крику болю брат Вегна, різнувши по відігрітій руці.

— Егзідо, Архе! — голосно промовив Ейгал, приставивши ніж до пальця. — Егзідо, Весхале, — тихо прошепотів він і відтяв середнього пальця на лівиці.

Погоничі закричали на волів, які натягнули мотузки, і статуя Архе, бога війни, Чорного вовка Ірти, впала на землю, здіймаючи куряву, яку закрутив вихором невгамовний вітер. Так восьми-палі стали семипалими, а ім'я одного з богів перетворилося на мовчазне прокляття.

— Треба буде голосніше балакати, — шепоче Гельф Арму. Бризки слини лоскочуть вухо. — Батько каже, стара відьма вже геть глуха.

Арм нетерпляче відштовхує друга й робить кілька сторожких кроків у напрямку хижі. Чорне провалля входу нагадує роззявлений рот, завжди радий проковтнути непроханих гостей у свою ненаситну горлянку. Спина Арма береться сиротами, коли він розуміє, що хижа, сплетена з тонких вільмових гілок, і справді нагадує йому наполовину закопаний у землю череп велетня, який вдивляється їм в очі пустою двою малих вікон, частково прикритих вовчими шкурами, натягнутими на дерев'яні рами. Хлопець різко видихає повітря, яке мимоволі затримав, дивлячись на хижу, робить глибокий вдих і заходить усередину. Гельф мовчки суне за ним.

Усередині темно й вогко. Свічка, що ледь жевріє, стоїть на шматі товстої колоди з обтесаним верхом. Її ледь вистачає, щоб освітити чурбак та обрис лежанки, намощеної поруч.

— Є хто? — голос Арма зривається на виск. Хлопець закашлюється, намагаючись приховати за басистим кашлем страх, що повільно розповзається шкірою.

— Чого тобі треба від мене, сине Райгела? — голос відьми скрипить приголосними, немов старе колесо на розсохлій осі. Обличчя поволі випливає з тіні, очі відбивають світло, ніби належать сові, а не людині. Тіні звиваються в глибоких зморшках, які поорали потемніле від часу обличчя. Відьма припадає на ліву ногу, сунучи до застиглих хлопців.

— Райг... батько просить вас прийти. Ма від ранку розродитись не може, не встає вже.

Відьма мовчки дивиться на нього, зрештою киває.

— Біжи вперед, скажи, хай гріють воду. Багато води. Я зберу трави й прийду. І Гельфе, недаремно дурнем прозваний, щоб ти знав: відьма, може, і глуха, але зуби досі має гострі. — На підтвердження останніх слів вона хижо вишкірилась і зайшлася каркаючим голосним сміхом. Хлопці прожогом вискочили надвір і чимдуж побігли в село. Сміх відьми вчувався Арму до самого дому.

— Ти знаєш ціну, Райгеле, сине Торгна.

Райгел голосно скреготнув зціпленими зубами, сплюнув на підлогу й, не дивлячись на відьму, кивнув.

— Кажи, — скомандувала вона.

Голос Райгела звучав глухо й тихо, однак Арм, котрий в іншому кутку хати чатував, коли закипить казан з водою, чув кожне батькове слово.

— Якщо вродиться дівка, буде твоєю, відьмо. Клянусь родом своїм, хай скінчиться на мені, як збрешу.

Відьма кивнула, посміхнувшись. Райгел опустив очі, аби не бачити почорнілих загострених ікл.

— Неси воду, Арме. Час нам діставати майбутню жрицю Нургойма.